

Ristirahva Pühapäevalehes 1898. aastal avaldatud kiri Taga-Kaukaasiast. Abhaasia. Batumi. Suhumi. Kutaisi. Poti. Estonia. Akapa. Linda (Ülem-Linda). Kummi (Alam-Linda). Kooliõpetaja August Härms. Kooliõpetaja L. Puus. Külade elanike arvud. Digiteeris Andres Aule. Kirjaviis muutmata.

Ristirahva Pühapäevaleht (nr. 31), 2. august 1898, lk. 251

Kaukasiast.

Kus inimene ial elab suures maailmas, seal peab ta Jumalale elama ja sellepärast ka Jumala sõnaga oma hinge toitma ja sellega oma usku kinnitama. Aga Jumala sõna ei ole mitte niisugune asi, et paned ta oma kirstu ehk kappi, kust wahest wõtad ja loed; waid elaw Jumala sõna tarwitab ka elawat kuulutamist ja kuulutajaid, et Jumala rahwas saaks kogutud, kinnitatud ja hoitud ühenduses ja osauses: et kõik liikmed oleksid üks ihu, kelle pea on Jeesus Kristus.

Kaukasiast on mitu meie usu kogudust, aga ei need ela nii üheskoos, nagu kodumaal, waid laiali mitmes asutuses ja mitmes külas. Üks niisugune kogudus on Batumi linnas, Mustamere lõunapoolses rannas, mitte kaugel Pärsia rajast; tema järel on ka Suhum, Kutais ja Poti; ja weel eesti asutused: Estonskoje ja eesti külad Akapa, Linda, Kumi.

Estonskoje asutuses elab umbes 200 hinge, koolis käisiwad aastal 1897 20 last, keda kooliõpetaja Härms õpetas, kes ka pühapäiwil Jumala teenistust peab, kuna Batumi õpetaja A. Bernhoff nimetatud aastal 2 korda (Februari ja Nowembri kuus) seal käis, lauarahwast wõttis ja kooli katsus. Asujad on sel aastal omale orela kooli- ja palwemaja tarwis ostnud (250 rbl.) ja altari-pilti (22 rbl.); nad maksawad õpetajale 75 rbl., köster-koolmeistrile 250 rbl.; wiimasele lisas abikassa weel 150 rbl. palga juure, nõnda et ta 400 rbl. saab peale prii korteri.

Asutused *Linda*, *Kumi* ja *Akapa* on ühe teise lähedal. Kumi asutuses pidas kooliõpetaja L. Puus iga pühapäewal Jumala teenistust, aga Nowembri kuus tuli ka Linda asutusele ise kooliõpetaja ja sest ajast wõis sealgi weike kogudus pühapäiwil korralikult oma pühapäewa pühitseda. Õpetaja käis Kumis nii hästi kui Lindas Januari ja Nowembri kuus. — Õpetajale on asutus 56 rbl. aastas annud; Kumi kooliõpetaja ülespidamiseks andis abikassa 100 rbl. palga lisaks 100 rbl. — Linda asutus korjas aastal 1897 80 rbl. uue kiriku-kella tarwis. Ülepea elab Linda-Kumi-Akapa asutustes umbes 255 hinge meie usuwendi.

Need lühikesed teadused sealtpoolt, mis meie kätte saadeti, näitawad jälle, et meie wennad Kaukasiast waimuliku ja waimliku elu eest kiriku ja kooli läbi hoolt peawad ja et ka meie ewang.-lutteruse abikassal wõimalik olnud neid ses hoolekandmises aidata ja toetada. Kui üks liige head tunneb, siis on rõõmu kõikidel liikmetel; nõnda rõõmustame ka meie siin kodumaal nende pärast ja soowime, et Jumal alati nende käekäiku õnnistaks ja nende hinged hoiaks õndsakstegewa armuõpetuse sisse. Seal elab mittu ja mittu, keda oleme kodumaal õpetanud, kellele õnnistamise korral oleme kätt peale pannud,

keda südameliku palwetega oleme kottu wälja saatnud, kui nad Kaukasiasse hakkasid minema. — Palju terwikseid Teile, kes weel elate ja kodust lugu, kodumaa kirikut ja õpetust meeles peate. Mitu on juba oma maapealise teekäigu lõpetanud ja puhkama läinud. Loodame neid Issanda palge ees kord leidma! — Juhatage omad lapsed ka selle teele, mis sinna saadab.

K.

TEKSTIS MAINITUD ISIKUD

Bernhoff, A. (kirikuõpetaja Batumis)
Härms (kooliõpetaja Estonias)
Puus, L. (kooliõpetaja Alam-Lindas)

TEKSTIS MAINITUD KOHTI

Akapa, küla (Акапа: Abhaasias Suhhumi lähedal)
Batumi, linn (Bathumi / Батуми: Gruusias Adžaarias)
Estonskoje (Estonia / село Эстонка ehk Допуакыт: eestlaste küla Abhaasias)
Kumi, küla (Alam-Linda ehk Kummi / Нижняя Линда ehk Квемо Линда: Abhaasias)
Kutais, linn (Khuthaisi / Кутаиси: Gruusias)
Linda, küla (Ülem-Linda / Верхняя Линда ehk Линда: Abhaasias)
Poti, linn (Phothi / Поты: Gruusias)
Pärsia, riik (praegune Iraan)
Suhum, linn (Suhhumi / Сухум: linn Abhaasias)